Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 220. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЛИСТОПАДА 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 18, 1983 No. 220. VOL. XC.

УЛІТА ОЛЬШАНІВСЬКА СТАЛА КРАЛЕЮ СТЕЙТУ НЮ ЙОРК

Ню Йорк. — В суботу, 15-го жовтня ц.р., Уліта Дарія Ольшанівська стала офіційно іменована „Міс Ню Йорк".

Уліта Ольшанівська, яка у професійному світі носить псевдонім Мелісса Меннінґ була вибрана першою заступницею „Міс Ню Йорк", але тепер коли Ванесса Вілліямс „Міс Ню Йорк" стала „Міс Америкою", У. Ольшанівській припала честь репрезентувати стейт Ню Йорк.

У. Ольшанівська після коронації на „Міс Союзівку" в 1975 році.

У. Ольшанівська приймала декілька разів участь у конкурсах у стейті Ню Джерзі, в якому жила але їй ніколи не вдалося осягнути першенства, а завжди була лише на другому місці у виборі „Міс Ню Джерзі". Але вона не давала за виграну і перейшовши жити до Ню Йорку, вона кандидувала знову, тим разом на „Міс Вестчестер" і, здобувши це звання прийняла участь у конкурсі на „Міс Ню Йорк" та здобула друге місце.

Тепер вкінці її завзяття увінчалося успіхом і Уліта репрезентує стейт Ню Йорк як його краля. Поруч із виконуванням усіх функцій на тому новому пості, Уліта далі працює як моделька.

Уліта Ольшанівська добре відома в українському житті. Вона була обрана „Міс Союзівкою" на 1976 рік, а кралею Української Преси на Балі преси в 1980 році, де вона репрезентувала „Народну Волю".

Уліта Ольшанівська є дуже активною в організації Американці за Людські Права в Україні, є також членкою 75-го Відділу Союзу Українок Америки і 27-го Відділу Українського Народного Союзу.

ЗУСТРІЧ М. СУРМАЧА ЗІ ШКОЛЯРАМИ В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — В суботу, 19-го листопада ц.р., о год. 10:30 рано. Мирон Сурмач, ст., зустрінеться зі школярами і старшими у Школі Українознавства, при 22 Честнат вулиці. Для старших він розкаже про свою життєву практику і „як дожити до ста років"; для молодших М. Сурмач принесе подарунки, яблука і мед, але тільки для тих, що прославляються успіхами в навчанні з українistики. Гість гратиме також на бандурі. Зустріч влаштовує заряд Школи Українознавства.

Захоплені на Ґренаді документи вказують на совєтські інтенції

Вашінґтон. — Державний департамент дозволив на публікацію деяких документів, що їх захопили американські військові частини на Гренаді під час своєї короткої там інтервенції з метою захоронити життя американських громадян, переважно студентів високої медичної школи, і перекреслення плянів змови Москви, Гавани і Північної Кореї, як це наявно показують згадані документи.

Ціллю публікації частини захоплених матеріялів є також доказати „невірним томам", своїм таки ліберальним демократам і пацифістам та противникам будь-якого американського втручання у внутрішні справи інших країн навіть тоді, як московське втручання є дуже наглядним, що американська акція на Ґренаді була з політичного і мілітарного погляду конечна.

Найцікавішими у цій групі документів є зафіскована зустріч 10-го березня ц.р., ґренадської прокомуністичної делегації в Москві із совєтським маршалом Ніколаєм Оґорковим, шефом штабу совєтської армії. Докладно списана на фірмовому урядовому папері ґренадської амбасади в Москві розмова вказує, що вже тоді Н. Оґарков зараховував Ґренаду до „проґресивних" націй в Караїбському обширі. Згідно з документами, Оґорков мав заявити, що через дві декади існувала в цьому обширі тільки одна „проґресивна соціялістична держава Куба. Тепер до неї долучилися Нікараґуа, Ґренада, а в майбутньому дійде мабуть Ель Сальвадор, де тривають бої за привернення справедливости в цій країні".

Н. Оґорков передбачає, що „американські імперіялісти будуть намагатися зупинити похід соціялістичних сил, але історії їм вже не вдасться завернути". Сталось навпаки, — кажуть політичні спостерігачі, — і цього не міг передбачити навіть совєтський маршал. Збройні сили Америки перешкодили процесові перетворення Ґренади на чергову совєтсько-кубинську базу, а якщо цього вимагатиме справа, це саме вони мабуть повторять в Нікараґуа, діючи за принципом президента Р. Реґена, що ЗСА не толеруватимуть поширення совєтської чи комуністичної гегемонії в західній гемісфері, а тимбільше в Центральній Америці, у безбосередньому сусідстві ЗСА.

Документи також виявляють, що совєтські органи КҐБ вишколювали ґренадців для диверсійних дій і для „вдержання внутрішнього порядку у своїй державі". Вони передали ґренадцям також багато софістикованого матеріялу і апаратури, які мали б допомогти їм у виконуванні цих, керованих з віддалі, операцій.

НАСТУП НА БІЙЦІВ АРАФАТА ПОСИЛЮЄТЬСЯ

Тріполі, Ливан. — Палестинські повстанці проти лідера ПВО Ясіра Арафата розпочали у вівторок, 15-го листопада новий сильний наступ на останній табір-фортецю вірних Арафатові частин. Наступаючі стрільці і танки наблизилися до укріплених становищ бійців Арафата на віддаль 200 ярдів. В останньому наступі, який був найзавзятіший за останні 12 днів боїв під Тріполі, загинуло щонайменше 100 цивільних осіб.

Після цілоденних боїв у вівторок вечором Арафат заявив, що табір Беддаві знаходиться в руках вірних йому частин, а всі атаки бунтівників, підтримані сирійцями, були успішно відбиті, і боротьба продовжується.

Тим часом у другому місці Ливану, в Бейруті, знову після нетривкого перемир'я від 26-го вересня відновилися бої між ворогуючими фракціями ливанців. Артилерійський і мінометний вогонь потрясав ливанською столицею, відновилася перестрілка в горах Шуф на схід від Бейруту.

Ливанські політичні аналітики вважають, що нові бої мають на меті підкріпити становище тієї чи іншої сторони на переговорах замирення, які також переживають непевні хвилини.

Бунт проти Арафата в його військовій організації Фата почався ще у травні серед залишених у Ливані приблизно 9,000 палестинських партизанів переважно в долині Бекаа. Інші 11,000 палестинців були змушені покинути Бейрут і Ливан після програної війни з Ізраїлем 1982 року.

Палестинські лідери, які збунтувалися проти Арафата у травні цього року, мали особисті непорозуміння з ним, а також не були згідні з його керівництвом і політикою взагалі. Сирія і Лівія підтримали бунтівників. Сирія надіється усунути Арафата і взяти палестинський партизанський рух під свою контролю. Але Арафат продовжує опір, надіючись на допомогу інших арабських лідерів, які бачать в ньому популярного і визнаного провідника палестинців.

ІЗРАЇЛЬ ВІДПЛАЧУЄТЬСЯ ЗА ВБИВСТВА

Єрусалим. — Ізраїльські реактивні бомбардувальники розгромили в середу вранці, 16-го листопада, терористичну базу, яку запідозрювали в організації кровавих самовбивчих нападів на головну квартиру американської морської піхоти, головну квартиру французьких парашутистів і головну квартиру ізраїльських військ у Тирі. Ізраїльські військові офіційні представники заявили, що півгодинний бомбовий рейд чотирьох реактивних бомбардувальників означає перше пряме покарання про іранських терористів за їх бомбові напади.

„Ми заскочили їх цілковито", — заявили ізраїльські летуни, повернувшись з успішної місії. Летуни говорять, що бомби потрапили прямо в запідозрену базу терористів, яких вважають мусулманами-шіїтами, екстремістами послідовниками іранського аятолли Хомейні.

Ізраїльські офіційні повідомлення говорять, що дві розгромлені бази знаходилися на зайнятій сирійцями ливанській території між містами Бальбек і Раяк у долині Бекаа. Ізраїльські джерела говорять, що іранський генерал Мохаммед Кнаані командував цією базою. Мусулманські терористи-самовбивці є членами ісламського руху Амаль і двох інших екстремістських фракцій, які виконали бомбові напади на американську морську піхоту і французьких парашутистів 23-го жовтня, вбиваючи 239 морських піхотинців і 58 французьких парашутистів. У бомбовому нападі цієї самої групи на головну квартиру ізраїльських військ у Тирі загинули 29 ізраїльських вояків.

Ізраїльці негайно відповіли збомбардуванням палестинських партизанських гнізд уздовж автостради Бейрут-Дамаск. Тепер ізраїльське летунство розгромило бази прямих винуватців самовбивчих бомбових нападів.

Ізраїльські військові джерела говорять, що, крім двох баз і двох командних постів, була розгромлена також радіостанція, яка часто передавала заклики аятолли Хомейні боротися проти американців, ізраїльців та проти всіх інших чужинців.

Згідно з повідомленнями цієї станції, Хомейні обіцяв дати терористам-самовбивцям „пашпорт у рай".

Нема виглядів на покращання відносин поміж ЗСА і СССР

Москва. — Совєтський Союз відзначив 50-ліття дипломатичних відносин із ЗСА в середу, 16-го листопада, сумним нагадуванням теперішнього безвідрадного становища і меланхолійною тугою за тими часами, коли американці були поважаними взірцями, союзниками і майже друзями.

У Вашінґтоні Державний департамент відзначив цю річницю закликом до пошуків конструктивних творчих відносин, але зазначив, що існує „справедливий сумнів, чи Совєтський Союз дійсно хоче миру так, як ми того бажаємо".

Московське відзначення річниці пригадало Френкліна Д. Рузвелта, і Джана Ф. Кеннеді, Другу світову війну і союзників, зустріч совєтських і американських військ на Ельбі, початок детанту і космічну зустріч Аполло-Союз у 1975 році як золоті хвилини минулого, безповоротного минулого.

Були також інтерв'ю і статті з нагоди цієї річниці, які вказували, що відносини впали майже на позначку нуль. Звичайно, совєтські коментатори вину за такий стан справ звалюють на Адміністрацію президента Роналда Реґена і політику країн НАТО, ні словом не згадуючи Афганістану, подій в Польщі, порушень прав людини і потоптання прав народів, вмішування і підбурювання в різних частинах світу та інших терористичних і експансіоністичних дій Совєтського Союзу. Совєтські пропаґандисти ні словом не згадали про зістрілення совєтськими військовими винищувачами цивільного південнокорейського пасажирського літака і загибелі при тому 269 осіб, нічого вони не згадують про вплив цього варварського вчинку на міжнародні відносини взагалі та американсько-совєтські зокрема.

В АМЕРИЦІ

ОБИДВА ПЕРЕДОВІ демократичні кандидати на президента, Волтер Мондейл і сенатор Джан Ґленн, починають чимраз частіше зударятись у принципових питаннях. Наприклад, Дж. Ґленн, виступаючи недавно у Вашінґтоні, назвав В. Мондейла „абсолютним іґнорантом", якщо йдеться про справи оборони ЗСА. „Тоді коли було потрібно його підтримки в Сенаті у справі оборони ЗСА, він все уникав, а радше втікав від цих справ і ніколи не приділяв великої уваги до силової спроможности ЗСА, приглядаючись потихеньку, як вміжчасі озброювалась сторона противників Америки". Ґленна стоячи вітали делегати групи „Демократичної більшости". Після того В. Мондейл також виступав перед цією самою групою і обвинувачував Ґленна у підтримці політики президента Роналда Реґена та одобрення ухвали про продукцію нової зброї. Мондейл нічого не згадував, що йдеться про нервний газ, але на пресовій конференції він вже атакував Ґленна за всі аспекти його „помилкової політики".

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ сильно і ефективно обороняє політику президента Роналда Реґена про нерозголошування таємниць, головно коли йдеться про військові операції. „Я є щасливий і задоволений, що, наприклад, військова операція в Гренаді розпочалася ще перед тим, заки я міг про неї прочитати у газетах чи почути на новинках в телевізії", — заявив Дж. Буш кореспондентам. Деякі особи, особливо з-посеред засобів масової інформації, є незадоволені такою таємничістю Уряду, але військова операція не може відбуватися під барабанну музику преси, підкреслив віцепрезидент.

СЕНАТ НЕ ПІДТРИМАВ урядової пропозиції про знесення контролі цін на природній газ, чого вже віддавна домагається президент Роналд Реґен, або встановити стислішу урядову контролю над цим продуктом, щоб уникнути несподіванок у підвищці цін. В Конґресі існує принаймні декілька альтернативних пропозицій і обидві палати хотіли б вибрати одну з найкращих, яка була б розв'язкою для двох екстремних сторін. Спостерігачі однак кажуть, що до закінчення цьогорічної сесії Конґресу залишилося дослівно кілька днів і Конґресові ледве чи вдасться полагодити контроверсійні справи, які напевно будуть відкладені на чергову сесію.

КОЛИШНІЙ СЕНАТОР, а пізніше державний секретар Едмунд Маскі захворів і був доставлений до місцевого шпиталя в Біддефорді, Мейн, для перевірки здоров'я. Речники шпиталя відмовились назвати хворобу 69-річного політика, колись претендента на президентське крісло.

ЛІДЕР РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ більшости в Сенаті, сенатор Говард Бейкер, погрозив своїм колегам, що він буде змушений продовжути сесію через різдвяні свята, якщо сенатори зволікатимуть з конечними ухвалами, без яких Уряд не може функціонувати. Йдеться в першу чергу про встановлення висоти урядового дефіциту, бо на цьому базується фінансова політика Уряду і урядових агенцій.

ДЖЕССІКА СЕВІЧ, відома тележурналістка, яка трагічно загинула в автомобільній катастрофі на 36-му році життя, залишила для своєї матері, сестри і сімох приятельок 250,000 долярів спадку. На підставі завіщання, Флоренс Севіч, мати покійної журналістки, повинна отримати одну третю із згаданої суми.

Відділи УНСоюзу можуть користуватися фондом

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Започатковуючи своє 90-річчя Український Народний Союз поставив до диспозиції 5,000 долярів для своїх відділів які саме у тому ювілейному році пожвавлять свою діяльність окремими імпрезами.

Тут ідеться про різні, зокрема товариські імпрези, як зустрічі, концерти, бенкети, якими відділи УНСоюзу відзначили б 90-річчя своєї матірної організації. Ті відділи, які ще не заплянували діяльности в тому напрямі, повинні якнайскорше покликати до того окремі комітети та поцікавитися можливістю одержати на ту ціль фонди.

Призначений Головним Урядом фонд можна отримати пишучи безпосередньо прохання до УНСоюзу, на адресу 30 Montgomery Str., Jersey City, N. J. 07302, або телефонувати за ближчими інформаціями до Марти Кордуби на число (201) 451-2200.

Створився Европейський Відділ УІТ в Мюнхені

Мюнхен, Західня Німеччина. (П.С.). — У суботу, 22-го жовтня ц.р., тут в приміщенні Українського Вільного Університету відбулися сходини членів і прихильників Українського Історичного Товариства (УІТ), під час яких створено Европейський Відділ Українського Історичного Товариства з осідком в Мюнхені.

Проф. д-р Любомир Винар, голова УІТ, який відвідав Мюнхен, коротко з'ясував завдання Товариства, яке об'єднує істориків, дослідників суспільних і допоміжних історичних наук і любителів української історії. Він також наголосив ролю „Українського Історика", єдиного українського історичного журналу на Заході, який вже видається 20 років і являється органом української національної історіографії.

На думку проф. Л. Винара створення Товариства сприяння УІТ в Німеччині значно причинилося б до поширення діяльности УІТ на европейському терені.

Після цієї інформаційної доповіді відбулася дискусія і на пропозицію мґра Мирослава Антохія вирішено створити Европейський Відділ УІТ до якого належали б дослідники і любителі історії. Цю пропозицію учасники зборів прийняли і тоді приступлено до вибору членів Управи Відділу. Головою вибрано відомого вченого проф. д-ра Бориса Левицького, автора численних наукових совєтознавчих праць в німецькій, англійській і українській мовах. Заступником голови став мґр М. Антохій, викладач української літератури на Мюнхенському університеті. Секретарем обрано Аріяну Війтенко-Дубицьку, працівничку в бібліотеці УВУ, а скарбником став Ф. Кордуба, директор української католицької друкарні „Льоґос". На голову Контрольної комісії вибрано д-ра Володимира Маруняка, викладача і головного секретаря УВУ, а членами комісії стали о. архипресвітер Палладій Дубицький і проф. д-р Кармазин Каковський.

Европейський Відділ УІТ плянує нав'язати співпрацю з українськими і німецькими науковими установами і причинитися до поширення діяльности УІТ в Европі. Треба згадати, що першу клітину УІТ в Европі зорганізувала ще в 1966 році проф. д-р Наталія Полонська-Василенко, яка була членом-основником Товариства.

У СВІТІ

КОЛИШНІЙ НАЧАЛЬНИК аргентинської розвідки був обвинувачений судом у вівторок, 15-го листопада, за „протизаконні зв'язки" з правими групами терористів, які відповідальні за численні вбивства і зникнення в 1970-их роках. Колишній шеф розвідки генерал Отто Палядіно обвинувачений і попередньо ув'язнений за наказом федерального судді Хозе Нікасіо Дібур. Згідно з аргентинськими законами це означає, що генерала не звільнять на поруки. Суддя Дібур також наказав ув'язнити двох інших високих колишніх офіційних осіб — полковника Родольфо Скілічі Морено і цивільного службовця Рубена Даріо Ґонзалеза Феґередоса.

ЧОТИРИ ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКІ країни, які стараються посередничати в конфліктах у Центральній Америці, накреслили проєкт мирного договору і замирення в даному районі. Вони надіються представити незабаром цей проєкт зацікавленим країнам. Міністер закордонних справ Венесуелі Хозе Альберто Замбрано Веляско заявив, що чотири країни — Колюмбія, Мехіко, Панама і Венесуеля, відомі як група Контадора — готові діяти швидко з огляду на зростання напруження в цьому районі та тому, що цей район досягнув „критичного моменту".

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ повідомили у вівторок, 15-го листопада, зі столиці Індії Ню Делі, що совєтські літаки і гелікоптери вислідили, а потім несподівано напали на групу афганських повстанців минулого тижня у відкритій місцевості та вбили від 50 до 80 повстанців. Повстанці були несподівано заатаковані поблизу містечка Фарза у південній частині долини Шомалі на північ від Кабулю. Совєтські та афганські урядові війська проводять осінній наступ на повстанські сили в цій долині. Дипломати вважають, що цей несподіваний напад з повітря завдав серйозних втрат повстанцям. Хоч совєтське летунство, танки і артилерія завдали великих втрат цивільному населенню районів боїв, серйозних здобутків у воєнному відношенні вони не досягли.

ПОНАД ТИСЯЧУ ОСІБ протестували у вівторок, 15-го листопада, проти обвинувачень польським військовим режимом священика Геррика Янковского, близького друга і дорадника засновника і колишнього лідера забороненої тепер вільної профспілки „Солідарність". Польський уряд обвинувачує Янковского в зловживанні свободою релігії. Янковского викликали у вівторок до прокуратури в Ґданську на допит. Будинок прокуратури був оточений густим муром поліції, але не зважаючи на таку сильну охорону, понад 1,000 осіб зібралися, щоб висловити своє обурення незаконним переслідуванням священика Янковского. Понад 50 закордонних кореспондентів, які також прибули під будинок прокуратури, були арештовані, але через деякий час їх звільнили.

Появились посмертні збірки нарисів і оповідань Лесі Лисак

Торонто-Ню Йорк. — Накладом Братства колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії появилися двома окремими книжками посмертні збірки нарисів і оповідань письменниці і довголітньої співробітниці „Свободи" Лесі Лисак. У 304-сторінковім виданні — „Три букети зілля", крім нарисів і оповідань письменниці, є слово д-ра Михайла Лози — „Дещо про авторку", а в 239-сторінковій книжці „Прийде весна", крім творчости Лесі Лисак, є вступна статтейка Інни Колос п.з. „Лесі Лисак-Тивонюк", надрукованій в „Свободі" після смерти письменниці 21-го жовтня 1981 року, як і поміщено згадки про літературні нагороди Лесі Лисак. В обидвох виданнях є теж вступні слова від Видавництва.

Д-р Михайло Лоза в своїй статті накреслює життьовий шлях авторки і твори її друковані ще за життя, як „Терпкі пахощі", „Срібна Мадонна", „Замок на вулиці Мейн", „Стежка до дому" Говорить він теж про посмертні збірки письменниці, на зміст яких складаються оповідання, друковані ще за життя письменниці на сторінках української преси, „але як збірки, вони появляються вперше". Згадує д-р М. Лоза також ще неопублікований твір Лесі Лисак „Хата в лісі", який „має характер хроніки окремих епізодів із життя авторки".

Обидва видання — „Три букети" в ціні 15 долярів і „Прийде весна" — 12 долярів — можна замовляти у Видавництві „Вісті Комбатанта", звернувшись на адресу: Veteran's News, P.O. Box 279, Str. "D", Toronto, Ontario, Canada M6P 3J9.

Вийшла книжечка А. Кущинського про тризуб

Чикаго, Ілл. — Тут, цього року, з Видавництва Українського Вільного Козацтва вийшла 80-сторінкова книжечка Антона Кущинського п.з. „Державний герб християнської України". Ця праця видана з нагоди наближення Тисячолітнього Ювілею Хрищення Русі-України. На обкладинці — кольорова світлина-мозаїки-ікони, що красується на всю ширину запрестольної стіни у катедральному соборі Св. Рівноапостольного Великого Князя Володимира Української Православної Церкви.

Змістом цієї книжечки є історія в різних етапах української держави та його символічне значення. Крім статтей А. Кущинського, тут є теж вступне слово Павла Баб'яка п.з. „Вірність хресту — веде до перемоги", уривок з вірша Івана Франка „Хрест", вірш о. Василя Прийми та проповідь о. протопресвітера Федора Білецького.

Цю книжечку, в ціні 6 дол. можна набути, написавши на адресу: Ukrainian Cossack Brotherhood, 2346 W. Rice St., Chicago, Ill. 60622.

Заплянували різдвяну програму в Українському Центрі у Каліфорнії

Лос Анджелес, Каліф. — Завжди активний тут Український Культурний Центр підготовляє у різдвяному сезоні четверту вже з черги різдвяну програму. Окрема виставка і „відкритий дім" відбудуться в суботу і неділю і 11-го грудня ц.р.

Різдвяна ялинка буде прикрашена українськими прикрасами, що їх приготовано на окремих лекціях в Центрі. Українська молодь буде в часі тих двох днів показувати техніку виконання цих прикрас на ялинку. Крім того виставлений буде український вертеп, а в суботу, о год. 4-ій по полудні українські поляки співатимуть члени Пласту та СУМА.

Гості, що відвідають в тих днях Український Культурний Центр отримають брошурку в англійській мові про українські різдвяні звичаї. „Відкритий дім" буде в суботу і неділю, 10-го і 11-го грудня, від години 1-ої до 5-ої по полудні, а гості зможуть в тому часі також попробувати традиційні різдвяні українські страви.

ПЕРЕДРІЗДВЯНА ЗУСТРІЧ В УМ

Ню Йорк. — В суботу, 10-го грудня ц.р., тут від год. 5-ої до 7:30 вечора в Українському Музею, при 203 Друга авеню (другий поверх), відбудеться передріздвяна товариська зустріч, на яку Управа й Адміністрація УМ запрошує членів і українське громадянство. В програмі: колядки, перекуска й розграші. Ця зустріч первісно була запланована на 3-го грудня, але з технічних причин пененесена на теперішню дату.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, November 20:

- Senate Agriculture Committee holds hearings on collectivization and the famine.
- Rep. Florio reintroduces famine study commission bill with 62 co-sponsors.
- Senate passes famine resolution by voice vote.
- Conclusion of "13th Congress aftermath: our struggle for unity and law and order" by John O. Flis.
- More media reports on famine.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Палестинці проти палестинців

Відомо, що велика французька революція не тільки поклала край династії Бурбонів, але й коштувала життя тисячам невинних жертв і перевела масакру самих лідерів цієї революції. Згинули не тільки Людовик ХУІ і Марія Антуанетта, але й Робесп'єр, Марат і Дантон. Поділ революціонерів на якобінців і жирондистів довів до такої м'ясорубки і такого сповненого терору державного хаосу, що аж Наполеон поклав цьому кінець, розігнавши Раду П'ятисот (1799).

Другий історично-клясичний приклад, як підпільно-революційна організація розпадається на „правих" і „лівих" і в наслідку вчорашні друзі і співучасники революційної змови та дії одні одних винищують: у 1903 році розкололася Російська соціял-демократична партія на меншовиків і большевиків. І коли в жовтні 1918 року большевики прийшли до влади після упадку царату і короткого володіння демократії, — почали один за одним гинути творці й носії нового большевицького режиму. Розстріляли навіть голову 3-го Інтернаціоналу Зінов'єва, і Лев Троцький не врятував життя своєю втечею до Мехіко, бо і там досягла його рука вбивника, родом еспанця, але напевне виконавця в драмі, яку режисерувала Москва. Тільки добрі спеціялісти можуть вирахувати, скільки творців і перших керівників жовтневої большевицької революції померли природною смертю. Про Радека (Собельсона) говорено, як вийняткового штукаря-щасливця, якого виминали „чистки".

Коли в січні 1979 року провалився в Ірані режим шаха Рези Паглеві і після короткого часу настав там теократичний режим з аятолою Хомейні як диктатором, прийшло там знову до виловлювання дійсних і уявних ворогів нового режиму і згинули тисячі-тисячі людей. Тепер проти влади Хомейні, колишнього еміґранта за панування шаха, нові іранські політичні еміґранти, недавні однодумці і співробітники Хомейні, воюють терористичними актами проти свого вчорашнього вождя.

Від кількох тижнів усі часописи у світі пишуть про дальший хаос і криваві події у нещасному арабському Ливані, але тепер не йдеться вже про Ізраїль і арабський світ, ані про громадську війну між приватними арміями (офіційно міліціями) мусулманських і християнських ливанців, а про справжню війну між військовими частинами, вірними лідерові Палестинської Визвольної Організації (ПВО) Ясірові Арафатові, та його противниками. По одному і другому боці є тисячі бійців, вишколених і узброєних Москвою. Ясір Арафат став наче символом безкомпромісової боротьби палестинців, втікачів із Палестини, яка в 1948 році стала державої Ізраїль. Відтоді палестинці борються за місце національного осідку, за право самовизначення, за власну державну чи автономну країну. У 1974 році Арабська Ліґа визнала Ясіра Арафата за єдиного леґітимного представника палестинців. Він став міжнародною фіґурою. Його маніфестаційно вітали на сесії Генеральної Асамблеї ОН, його запрошував до себе канцлер Австрії, він їздив до Москви й Теграну. Він був головою організації, яка мала на своїй совісті десятки кривавих терористичних актів, але й був політиком непересічного формату. Коли 1-го вересня минулого року президент Реґен проголосив свій плян замирення на Близькому Сході, Ізраїль той плян відкинув, але Арабська Ліґа за зібранні в Марокко під проводом тамошнього короля Гассана у принципі прийняла той плян. На тій нараді був теж Ясір Арафат і займав вичікуючо-гнучке становище, все ще не визнаючи державности Ізраїля, але переговорюючи про можливості мирної полагоди проблеми палестинців.

Отож тепер ще лівіші за нього й непримирливіші палестинці назвали його „опортуністом" і почали змагатися за відсунення його від проводу в ПВО. Прийшло до кривавих зударів між членами тієї самої Організації. Ясір Арафат обвинувачує безпосередньо Сирію, а посередньо Іран і Москву як ті закордонні держави, які затіяли проти нього змову і підтримують „бунтарів" грішми і зброєю. Останні вістки такі, що Ясірові Арафатові запропонували, щоб він в ім'я припинення дальшого проливу крови зрікся лідерства в ПВО та переїхав до Лівії, диктаторський президент якої Муаммар Каддафі ніби обіцяв йому азиль з ґарантією особистої безпеки, в яку сам Арафат не вірить.

Це черговий етап трагедії арабського народу і тієї його частини, яка колись становила населення нинішньої території Ізраїля. Новопризначений Реґеном спеціяльний амбасадор для справ замирення на Близькому Сході Доналд Румсфелд, колишній секретар оборони, вже відлетів на наради спершу з европейськими союзниками Америки. Його місію прирівнюють з працею політичного Сизифа, який котив важкий камінь по кам'янистому узбіччі вгору.

Іван О. Флис

НАШЕ ЗМАГАННЯ ЗА ПРАВОПОРЯДОК

ЧАСТИНА ІУ: РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ У СКВУ

На третьому з черги Світовому Конґресі Вільних Українців, який відбувся в Ню Йорку в 1978 році, УККА був визнаною центральною репрезентацією українських американців. Репрезентацію українських американців у Президії обраного на тому Конґресі Секретаріяту СКВУ становили: Іван Базарко (УККА), Іґнат Білинський (ООЧСУ), Богдан Гнатюк (ОДВУ), Іван Олексин (УБСоюз — екзекутивний віцепрезидент УККА) й Іван О. Флис (УНСоюз).

Визвольний Фронт уважав, що позиція І. Олексина була базована на ротаційній системі на пості екзекутивного віцепрезидента УККА. В результаті І. Олексина змушено зрезиґнувати в користь Володимира Мазура, предсідника Народної Помочі. Визвольний Фронт не міг вияснити, чому він не домагався тієї „ротації" на пості в Президії Секретаріяту СКВУ тоді, як пост екзекутивного віцепрезидента в УККА, після І. Олексина, займав о. шамбелян Роберт Москаль, тоді предсідник СУК „Провидіння".

В жовтні 1980 року, після безславного XIII Конґресу, УНСоюз і ОДВУ припинили свою активну участь в УККА. УККА зі свого боку негайно намагався заступити проф. Гнатюка і підписаного своїми людьми в Президії Секретаріяту СКВУ.

Митрополит Максим Германюк з Вінніпеґу 21-го січня 1982 року оформив резолюцію, на яку здогадно всі погодилися та яка постановляла, що до чергового ІУ Світового Конґресу Вільних Українців українська американська репрезентація в Президії Секретаріяту СКВУ, обрана на III Конґресі в 1978 році, залишиться незмінна і непорушна. Але вже на черговому засіданні Президії СКВУ І. Білинський заявив, що керівні кола УККА не погодяться на таку розв'язку проблеми.

Особи, що їх призначив УККА на місце проф. Гнатюка і Івана О. Флиса, хоч офіційно не визнані, приходили на наради Секретаріяту СКВУ та його Президії. Приходили також і ми з проф. Гнатюком. Ми обстоювали, що ми були обрані III Конґресом СКВУ, як предстаники УНСоюзу і ОДВУ, та що нас не можна змінити на бажання чи на примху УККА.

Вкінці, 23-го квітня 1983 року, на рятунок СКВУ знову прийшло духовенство. Митрополит Максим Германюк з Вінніпеґу, при підтримці Митрополита Стефана Сулика з Філядельфії, запропонував, щоб обі репрезентації, тобто репрезентацію українців Америки і репрезентацію українців Канади в Президії Секретаріяту СКВУ, збільшити до семи осіб кожну. Це дозволяло б проф. Гнатюкові і підписаному залишитися членами Секретаріяту, прийняти двох додаткових кандидатів, що їх запропонував УККА, та дати нашій репрезентації з Канади двох додаткових членів Секретаріяту СКВУ. І так цю справу розв'язано за спільною згодою. Тоді репрезентанти УККА почали претендувати, що це, мовляв, завдяки їхнім примирливим зусиллям полагоджено цю справу. Фактично їм не залишалося нічого іншого, як погодитися на пропозицію Митрополита Германюка.

Українська Американська Координаційна Рада і СКВУ

Вважаючи за неймовірне, що ораганізації, які вийшли з XIII Конґресу в жовтні 1980 року, повернуться до активної ролі в теперішньому УККА, Комітет за Правопорядок в УККА перезвав себе 14-го травня 1983 року на Українську Американську Координаційну Раду з метою внести подання про прийняття в члени СКВУ та дістати визнання центральної організації, що репрезентує всіх українців Америки. Подання треба було внести на 6 місяців перед пленарною сесією Секретаріяту СКВУ, що має відбутися 30-го листопада 1983 року.

Українська Американська Координаційна Рада написала до Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців такий лист, датований 11-го травня 1983:

До
Світлої Президії Секретаріяту
Світового Конґресу Вільних Українців
Торонто, Канада
Справа: Репрезентація Українців Америки у СКВУ

Світла Президіє!
Прохаємо прийняти до відома, що теперішній Український Конґресовий Комітет Америки (УККА) перестав бути кра-

(Закінгення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО РЕЦЕНЗІЇ І РЕЦЕНЗЕНТІВ

Український хор „Думка" в Ню Йорку на протязі 34-ох років служив і служить українській громаді, пропаґуючи красу української пісні серед українських громад за межами України. На протязі цих довгих років хор здобув признання слухачів, українців і не-українців. В минулому музичні критики корисно допомагали хорові рости і вдосконалюватися, заохочували членів хору до дальшої праці на службі нашій громаді.

В останні роки хор „Думка" знаходиться під обстрілом критики Теодора Терена-Юськова. Його писання придушують добрі починання хору як цілости, та його керівників і членів. Коли в 1981 році хор „Думка" урочист святкував ювілей свого 30-літнього існування, Т. Терен-Юськів вдарив по хорові і його членах. Деякі вислови в його дописі, наприклад, „В репертуарі знайшлося дві речі, що були нічим іншим, як старою діроо в новому мості", а в іншому місці „можна було обійтись без цієї ложки дьогтю" („Свобода" 19-го травня 1981 року) дуже боляче відбилися на настроях хористів, які з посвятою і ентузіязмом віддали своє серце, працю і час хорові.

На нашу думку, критика Т. Терена-Юськіва не допомагає театральній і музичній творчості, яка у важких умовах проіснувала такі довгі роки і несла нашій громаді естетичне задоволення і патріотичні почуття.

З невідомих нам причин і незрозумілої неприязні до хору „Думка" і його членів Т. Терен-Юськів дійшов до того, що запитує у своїй останній критиці концерту „Думки" та „Прометея": „Чи ‚Думка' є в дорозі до рок-енд-роллу?" Невже ж виконані „Думкою" такі твори, як „Ти прекрасна, о мати Вітчизно" — хор з опери Верді „Набукко", чи „В'язанка українських закарпатських народних пісень", або „Поговір" з опери Россіні „Севільський цирульник" є подібними до рок-енд-роллу? Немає сумніву, що така нездорова критика на сторінках нашої преси має від'ємний вплив на молодь і громадськість взагалі.

Від імени хору „Думка" і його прихильників заявляємо, що хор „Думка" завжди прихильно прийме конструктивну критику, але протестуватиме проти тенденційних рецензій.

Ігор Раковський
голова хору „Думка"
Ню Йорк, Н.Й.

• • •

П'ятдесять років тому був в Америці д-р Лонгин Цегельський. Він мені все пригадується коли до „Сурми" вступить Теодор Терен-Юськів, частий дописувач до „Свободи".

Д-р Цегельський був різноманітний у своїй тематиці, він говорив і писав на всі теми, а Т. Юськів тримається мистецтва, співу і виставок малярства.

Т. Юськів майже кожної неділі зараз по Службі Божій вступає до „Сурми" і тут зараз він знайде охочих слухати його рецензії. Бувають і інші аматори мистецтва, але вони це тримають більше для себе, а Т. Юськів не жалує ні труду, ні часу, щоб все розказати про якусь подію.

Т. Юськів також не жалує свого часу і труду, щоб ясно і докладно якусь українську імпрезу описати. Хочу звернути увагу спеціяльно на його статтю у „Свободі" з 3-го листопада про хор „Прометей" і його дириґента Михайла Длябогу. Треба дійсно любити свою українську пісню, щоб це все видіти, чути, запам'ятати і про це все написати. Це є приємне читання для читача і також заохота для хористів і дириґента до дальшої такої корисної праці для української культури.

Чи не найкращу пропаганду для України робить наша пісня під такими дириґентами як Андрій Гнатишин у Відні, або Мирослав Антонович в Голляндії. Також Богу дякувати маємо в Америці добрих дириґентів як Семен Комірний в Ню Йорку, д-р Василь Трухлий в Чикаґо, Євген Садовський в Клівленді, Володимир Божик в Каліфорнії. Про інших добрих дириґентів в Америці і Канаді хай хтось здібніший напише. Я лиш хотів написати про Т. Юськова, бо мені його стаття дуже подобалась.

М. Сурмач
Ню Йорк, Н.Й.

ВІЙСЬКОВИЙ ҐАРНІЗОН З'єднаних Стейтів Америки буде цілковито відтягнений з Ґренади до Різдва, заявив діючий амбасадор ЗСА Чарлз Ґіллеспі кореспондентам після заприсяження тимчасового уряду Гренади. Біля 4,300 американських вояків не перебуватимуть довше, як цього вимагає закон ухвалений Конгесом, додав згаданий амбасадор. Очевидно, відтягнення вояків ЗСА може розпочатися скоріше, якщо цього вимагатиме тимчасовий уряд Гренади, який братиме в першу чергу до уваги безпеку цієї острівної країни. Ніколас Брайтвайт тимчасово виконуватиме функцію голови уряду і керуватиме радою парляментаристів, до якої пізніше будуть кооптовані ще додаткові члени. Пізніше тимчасовий уряд визначить і підготовить вільні вибори.

Іван Кедрин

ПРОПАҐАНДА ІДЕЇ ГЕТЬМАНЩИНИ

У серії видань часопису „Батьківщина" Торонто, видано недавно у чепурній формі на крейдовому папері з твердою полотняною обкладинкою книжку на 160 сторінок (рівно 10 аркушів) п.з. „За всенаціональну єдність". Добре, гарне, похвали гідне гасло. Книжка видана, — як це сказано на другій сторінці, — у 110-річчя народження Гетьмана Павла Скоропадського, у 65-річчя відродження Гетьманства і на пам'ятку приїзду до Ню Йорку гетьманівни Олени 12-го квітня 1980 року. На зміст книжки складається аж 41 коротких нарисів, пропаґандивних гасел і віршів (здебільшого колишнього Митрополита професора Івана Огієнка) і 14 ілюстрацій.

Хоч часопис „Батьківщина", орган Української Гетьманської Організації, відзначався різким часто тоном, несумісним з консервативним характером гетьманського руху, проте тут, у цій книжці, дещо стушовано полеміку, поклавши натиск на наведення численних документів з часу Гетьманату і на пропаґандивні нариси. Проте, коли закидається у тій книжці противникам Гетьманату демагогію, то це ніщо інше, як демагогія — твердження у статті „Історичні паралелі", — що у Варшавській конвенції з 21-го квітня 1920 року „віддавалася на користування й управління чужій державі українська територія з усіма її багатствами і населенням". Це справжня демагогія. Бо Варшавський договір Симона Петлюри й Юзефа Пілсудського не віддавав Польщі ані клаптика української землі, який уже не був зайнятий Польщею, і то з дозволу Найвищої Ради в Парижі.

У широкому вахлярі українських політичних партій і течій є місце на гетьманську течію, на гетьманський рух, Але, пропаґуючи монархічний устрій в майбутній українській державі в його історичній гетьманській формі, великою помилкою було б пов'язувати цей рух з політичною русофільською концепцією.

Коли стаття „Історичні паралелі" обороняє Переяславський договір з 1654 року і твердить, що „неправда про Хмельницького і про його державне діло була так щедро і густо посіяна, що через двісті літ не міг її посправжньому оцінити навіть такий муж, як Тарас Шевченко", — то таке писання є насправді спробою ревізіонізму оцінку Переяславського договору, як найбільшого — поруч із битвою під Полтавою 1709 року — нещастя України. Протиставити Переяславський договір, як ніби добрий і мудрий, Гадяцькому договорові з 1658 року, як поганому, і знецінювати історичну постать Івана Виговського — це може бути „оригінальною" і відважною спробою плисти проти течії, але такий підхід засуджений на повну невдачу. Іван Виговський — один з найбільших державних мужів, і Гадяцький договір, що його насправжнім автором був Іван Немирич, це документ державної мудрости. Богдан Хмельницький — безумовно найбільший форматом у добі історичної Гетьманщини, ґеніяльний організатор, але Шевченко правильно сказав на адресу Хмельницького: „...Отак то, Богдане! Занапастив єси вбогу Сироту Украйну...".

Переяславський договір починається словами: „Божією Милостію Ми, Великий Ґосударь, Царь і Великий Князь, Алексєй Михайлович, всея Великія і Малия Руссі Самодержец..." і він відмовився підписати власноручно Переяславський договір, бо не захотів 'знизитися' до рівня Хмельницького, тільки „Гетьмана Войська Запорожськаго", — і Хмельницький тоді погодився на ту свою підрядну ролю, підписавши договір. Шевченко назвав Хмельницького „нерозумним сином" — правильно.

Переяславський договір став документом русофільської концепції України. Новітнім ідеологом-теоретиком тієї концепції був д-р В. Панейко, автор брошури „З'єдинані держави Східньої Европи", Відень 1922, духовний батько „Зятківського договору" УГА з Денікінською Добровольчою Армією 24-го жовтня (ст. ст.) 1919. Політична концепція орієнтації України на Росію (Московщину) збанкрутувала в обох тих історичних договорах, з XУII і XX сторіч. Сучасна актуальна українська політична думка наставлена на визволення з-під московсько-большевицької неволі, зате концепція союзу України і Польщі, яку репрезентують історичні договори Гадяцький і Варшавський — залишається концепцією актуальною. Очевидно, Варшавський договір був поганий, бо український партнер переговорював з позиції слабости, а не сили, крім того — Польща не дотримала своїх військових зобов'язань з тайного додатку до договору. Але концепція Виговського-Петлюри була і є правильна. Без самостійної України не буде самостійної Польщі, але й Україна не зможе визволитися без союзу з іншими поярмленими народами, в першу чергу Польщі, балтійськими і кавказкими народами.

Тому добре, що УГетьманська Організація видала цю книжку під гаслом „За всенаціональну єдність", але зле сталося, що скритий за ініціялами „С. Л." автор статті „Історичні паралелі" — долив не ложку, а цілий кухоль дьогтю до бочки меду.

У цій книжці прославляється і цитується Вячеслава Липинського. Це добре, бо Липинський — один з найглибших українських істориків-мислителів. І якби всі прихильники гетьманського руху познайомилися з „Листами до братів хліборобів" Липинського — то їхня політична освіта поглибилась б. Але концепція Липинського клясократичної гетьманської держави, опертої на верству заможних селян, покищо анахронічна і неактуальна, бо большевики своїм жорстоким штучним голодом зліквідували цілу ту українську хлібороб ську верству. Може колись вона відродиться, покищо ця тема для теоретичних міркувань.

Д-р Іван Олексишин

65-річчя Листопадового Чину і Української Галицької Армії

II

Коли українська делеґація пішла до намісництва й увійшла до бюра намісника Галичини графа Ґуїна та висловила домагання передачі влади Українській Національній Раді, збентежений намісник заявив, що до того часу він не отримав з Відня жодного наказу в тій справі, тому він не може передати влади ані полякам, які саме перед кількома хвилинами були в нього, ані українцям. Почувши таку заяву намісника, українська делеґація вийшла з бюра ґрафа Ґуїна.

Центральний Військовий Комітет, повідомлений про відмову намісника передати владу Українській Національній Раді, змінивши дотогочасну назву на Українську Ґенеральну Команду і, маючи вже приготований плян діяння, скликав старшин українців, які були у львівських гарнізонах, на довірочну нараду в 8-ій годині вечора. В домовлений час прибуло 35 старшин, яких поінформовано про найважливіші політичні події, познайомлено з пляном роззброєння старшин і вояків чужинців у поодиноких касарнях та захопленням важливіших державних і громадських будинків у місті; рішено цю акцію почати в 4-ій годині вранці 1-го листопада.

Заплянована акція розпочалася в намічений час; роззброєння старшин і вояків відбулося без більшого опору, а навіть команди пробойових куренів вдалось переконати заховати невтральність; намічені об'єкти захоплено також без великого спротиву.

Вранці — 1-го листопада 1918 року на вежі львівського ратуша, на намісництві, пошті й інших важніших державних та громадських будинках та на насипі біля мурів Високого замку залопотіли блакитно-жовті українські прапори, які в світлі променів сходячого сонця сповістили мешканцям города князя Льва, що Львів знову в українських руках.

Того самого дня делеґація Української Національної Ради знову пішла до намісника ґрафа Ґуїна й зажадала від нього передання влади, на що намісник заявив, що він є в'язнем українського війська, тому не може виконувати ніякого акту для Української Держави, але він може передати свій уряд віцепрезидентові Володимирові Децикевичеві, а він нехай робить, що буде уважати за відповідне. Відповідна грамота передачі вже була приготована й підписана.

Пізніше делеґація Української Національної Ради пішла до бюра віцепрезидента Децикевича як заступника намісника й повторила йому своє домагання адміністраційної влади в східній Галичині. На це домагання віцепрезидент Децикевич відповів, що, згідно з цісарським наказом з дня 16-го жовтня 1918 року і бажанням українського народу, він передає свій уряд Українській Національній Раді.

Сподіваний збройний зудар розпочали польські тайні боївки колишніх леґіонерів вже 1-го листопада, стріляючи на стежі українських вояків на вулицях міста, а 2-го листопада розгорілися завзяті бої в околиці Янівського цвинтаря, на передмісті Новий Світ і в околиці головного залізничного двірця, де у вагонах були великі склади крісів і іншої зброї, амуніції та іншого військового майна, яке захопили поляки.

Невдачі в боях з поляками вже в перших двох днях листопада зневірили сотника Дмитра Вітовського, першого коменданта українського війська у Львові, в його спроможності кермувати вуличними боями в місті, тому він зрезиґнував, і з конечности заступав його емеритований полковник австрійської армії Маринович.

Однією з причин цієї невдачі була спізнена висилка наказу приїзду леґіону Українських Січових Стрільців до Львова, а також спізнений приїзд цієї військової формації, спричинений технічними причинами, а головно саботажем залізничників поляків, які робили перешкоди в доставі для війська й у виїзді вагонів уже заповнених вояками з Чернівець.

Перший транспорт, у якому було чотири сотні піхоти, одна сотня скорострілів і відділ мінометів, прибув до Сихова, бо головний залізничний двірець у Львові й станцію Персенківку вже були захопили поляки, 3-го листопада, а решта війська аж 4-го листопада в часі, коли поляки розпочали великий наступ на становища українських вояків у Львові. В завзятих боях дня 4-го й 5-го листопада вже брали участь Українські Січові Стрільці, які допомогли стримати поляків у наступі й устійнити бойову лінію, яка поділила місто на західню частину, захоплену поляками, й східню частину зі середмістям, яка залишилася в українських руках аж до виходу українського війська зі Львова. Якщо б Українські Січові Стрільці були скоріше приїхали до Львова, коли військова сила поляків була мала, напевно тайні польські боївки не були б відважилися стріляти на українських вояків.

Дня 5-го листопада на коменданта оборони Львова призначено отамана Г. Коссака, але йому також було тяжко кермувати вуличними боями, тому він також уступив.

Дня 9-го листопада на коменданта українського війська у Львові покликано енерґійного старшину австрійської армії сотника Гната Стефанова, дотогочасного коменданта Золочівської округи, підвищуючи його до ступеня полковника, який не зважаючи на велику чисельну перевагу польського війська, зумів затримати бойові становища на місці.

Воєнна стратегія для перемоги над ворогом уживає не тільки військової сили, але також багато інших метод: відтягнення ворожого війська далеко від його баз постачання воєнного матеріялу, харчів для війська; перемир'я, себто припинення боїв обох воюючих сторін, та багато інших. Методу перемир'я примінили поляки під час боїв на західньоукраїнських землях в 1918-1919 роках на те, щоб скористати на часі для підтягнення війська, зброї і амуніції. Таких „перемир'їв" було кілька, і всі вони мали фатальні, некорисні для українського війська наслідки. Коли на останньому перемир'ї під час боїв у Львові дня 20-го листопада не дійшло до порозуміння, а поляки, підтягнувши військове підкріплення, заатакували південносхідню частину міста, зайняли Личаківський цвинтар, піхотою підійшли до Ялівця, а кіннотою до дороги, яка провадить до Винник, полковник Стефанів, боячись окруження, зажадав, щоб Державний Секретаріят негайно виїхав зі Лбвова, тому що українське військe зі стратегічного становища мусить опівночі з 21-го на 22-го листопада залишити місто.

(Продовження буде)

Наше змагання за правопорядок

(Закінчення зі стор. 2)

йовою репрезентацією Українців Америки і тим самим не має вже більше права на таку репрезентацію в Секрет. ріяті СКВУ.

Характер і прерогативу УККА як центральної репрезентації Українців Америки порушили і заперечили його члени з одного тільки ідеологічно-політичного угрупування, відомого під назвою Організацій Українського Визвольного Фронту, знехтуванням статуту і правопорядку УККА під час підготови та ведення XIII Конгресу Українців Америки, що відбувався в днях 10, 11 і 12-го жовтня 1980-го року у Філядельфії в Пенсильванії.

В третьому дні нарад XIII Конгресу Українців Америки, під час вибору керівних органів УККА та перед схваленням резолюцій, представники 26 крайових організацій, включно із такими співосновоположниками УККА, як Український Народний Союз, Український Братський Союз, Організація Державного Відродження України, Союз Українок Америки та інші, запротестували проти цілеспрямованого порушування делеґатами Організацій Українського Визвольного Фронту встановленого статутом, правильниками і резолюціями попередніх Конгресів правопорядку, вийшли з нарад Конгресу та створили Комітет для правопорядку в УККА. Фірму УККА незаконно „перебрало" згадане ідеологічно-політичне угрупування.

З уваги на те, що всі дотеперішні заходи Комітету за Правопорядок в УККА довести до того правопорядку поворотом до статусу-стану з-перед XIII Конгресу не мали жадного успіху, цей Комітет почав необхідні заходи для поновного оформлення такої нашої репрезентативної громадської централі, яка продовжувала б світлі традиції УККА з-перед XIII Конгресу.

Прохаємо Світлу Президію СКВУ прийняти до відома, що дійсним репрезентантом українців Америки є тепер Українська Американська Координаційна Рада, наслідник і переємник Комітету за Правопорядок в УККА.

Українська Американська Координаційна Рада прохає Світлу Президію СКВУ визнати її як справжнього реперезентанта всіх Українських Американців. Продовжування дотеперішнього стану було б позбавленням більшости українських американців їхніх прав у єдиній вільно обраній світовій установі.

Ми свідомі того, що саме приняття до СКВУ мусить бути затверджене сесією СКВУ, але все ж просимо прийняти членів нашої Координаційної Ради до відповідних підготовчих комісій, що вже тепер діють.

Конкретно пропонуємо прийняти:

На заступника голови Підготовчого Комітету д-ра Івана Флиса,

На заступника голови Програмової Комісії д-ра Богдана Гнатюка,

На члена Статутової Комісії Івана Олексина,

На членів Номінаційної Комісії д-ра Богдана Шебунчака і Ольгу Кузьмович.

Українська Американська Координаційна Рада готова і бажає перебрати всі зобов'язання, зв'язані з членством у Світовому Конгресі Вільних Українців.

У зв'язку з тим просимо вже тепер переслати нам матеріяли, потрібні для збірки на Фонд СКВУ, і таку збірку негайно переведемо, як перше зобов'язання для членства у СКВУ.

З глибокою пошаною
Екзекутива Української Координаційної Ради

Іван О. Флис — голова
Ольга Кузьмович — секретар

Копію цього листа вислано також мґрові І. Базаркові, президентові СКВУ.

Як це звичайно практикується в СКВУ, на кожному черговому засіданні Президії Секретаріяту СКВУ передається кожному з учасників копії наспілої кореспонденції. Також копії нашого листа передано п'ятьом представникам УККА, які брали участь у засіданні Президії. На черговому засіданні таким самим порядком нам передано копії відповіді УККА на наш лист. У листі-відповіді, датованій 22-го серпня 1983 року, написано:

До Хвальної Президії
Секретаріяту СКВУ
Торонто, Канада

Вельмишановний Пане Президенте!

У пересланій членами Президії Секретаріяту СКВУ копії письма екзекутиви Української американської координаційної ради сказано, між іншим, що ... „характер і прерогативу УККА, як центральної репрезентації українців Америки, порушили і заперечили його члени з одного тільки ідеологічно-політичного угрупування, відомого під назвою Українського Визвольного Фронту, знехтуванням статуту і правопорядку УККА та час підготови та ведення XIII Конгесу Українців Америки, що відбувся в днях 10, 11 і 12-го жовтня 1980 року у Філядельфії, Пенсильванія".,

Тому що письмо це підписав адв. Іван Флис як голова координаційної ради, насправді, не існуючої леґально організації, яка не переводила установчих зборів, ні не обирала керівних органів, — який одначе є членом Президії Секретаріяту СКВУ, Екзекутива УККА вимагає від адв. Івана Флиса прилюдного доказу на закид, що в підготові й переведенні XIII Конґресу Українців Америки був знехтований статут і правопорядок УККА.

Підготову XIII Конгресу Українців Америки переводив обраний Крайовою Радою УККА підготовчий комітет, членами якого були також і представники організацій, які не співпрацюють тепер з УККА, та який схвалював усі рішення одноцушно, а адв. Іван Флис був членом парляментарної комісії під час XIII Конґресу Українців Америки і до кінця нарад Конґресу не висловив ні одної завваги щодо будь-якого порушення парляментарних засад ведення нарад Конґресу.

Знеславлюючі закиди щодо порушення статуту і правопорядку УККА під час підготови і переведення XIII Конґресу Українців Америки, які мають лише служити виправданням неґромадської дії тих, хто не визнав засад статуту і демократичного правопорядку на XIII Конґресі Українців Америки, зокрема права приймати рішення більшістю голосів делеґатів, Екзекутива УККА розцінює як шкідливу дію, спрямовану на дезінформацію української спільноти й поширення розладу в громаді.

З глибокою пошаною
За Екзекутиву Українського Конґресового Комітету Америки:

Ігнат М. Білинський, в. о. президент УККА
інж. Евген Івашків, секретар.

Я приніс лист УККА, датований 22-го серпня 1983 року, на чергове засідання Координаційної Ради. Ми дивувалися, навіщо його написано, бож він в результаті відкриває „Скриньку Пандори". Тільки деякі канадці вповні познайомлені з причинами повного розладу в УККА та причинами можливого поділу в українській американській громаді. А лист, про який мова, давав Раді нагоду подати дальші вияснення причин поділу в українській американській громаді в Америці. Отже приготовано і знову вислано до бюра СКВУ в Торонто відповідний лист, пересилаючи його копію на домашню адресу президента СКВУ мґра І. Базарка, в Ню Йорку. В листі, датованому в Ню Йорку 12-го вересня 1983 року, сказано:

12 вересня 1983 р.

До
Світлої Президії Секретаріяту
Світового Конґресу Вільних Українців,
Торонто, Канада

Справа: Лист пп. Ігната М. Білинського й інж. Євгена Івашкова

У зв'язку та у відповідь на датованого 22-го серпня ц.р. і скерованого до Хвальної Президії Секретаріяту СКВУ листа, що його написали на листовому формулярі Українського Конґресового Комітету Америки та підписали за Екзекутиву пп. Ігнат М.Білинський, як в.о. президент, й інж. Євген Івашків, як секретар, та в якому вони м.і.:

1) вимагають „від адв. Івана Флиса прилюдного доказу, що в підготові й переведенні XIII Конгресу Українців Америки був знехтований статут і правопорядок УККА", та

2) очолювану д-ром Іваном Флисом Українську Американську Координаційну Раду характеризують як „насправді неіснуючу легально організацію, яка не переводила установчих зборів, ні не обирала керівних органів...",

прохаємо прийняти до відома:

1. Свідоме, плянове і цілеспрямоване нехтування і ламання статуту, правопорядку та добрих звичаїв і традицій УККА, що його допустили п. Ігнат Білинський, як голова Підготовчого комітету XIII Конгресу і секретар УККА, та його співзмовники з Організацій Українського Визвольного Фронту у підготові до Конгресу та на самому Конгресі, адв. Іван Флис публічно з'ясував і безсумнівно доказав у своєму вичерпному звіті-рапорті з XIII Конгресу, надрукованому в українській і англійській мовах для членів Українського Народного Союзу в їхніх офіційних органах, українському щоденнику „Свобода" та англомовному „Українському Тижневику" в листопаді і грудні 1980 року, отже негайно після Конгресу. Звіт був надрукований під заголовком: „Безславний XIII Конгрес".

Крім звіту д-ра Івана Флиса, ще ряд інших компетентних авторів-громадян і спостерігачів публічно вказували і доказували безправ'я XIII Конгресу.

В додатку до цих публічних з'ясувань всіляких беззаконь, що їх допустився п. Ігнат Білинський та його співзмовники у зв'язку з XIII Конгресом, адв. Іван Флис, тим разом як голова новооформленого Комітету за Правопорядок в УККА, з'ясував деякі із важливіших поломань і порушень статуту УККА у своєму звіті „Безправ'я XIII Конгресу", що був предложений та з'ясований на другій з черги зустрічі представників Комітету за Правопорядок в УККА із представниками УККА в дні 16-го січня 1981 року, та на якій були приявні і в якій взяли активну участь пп. Ігнат М. Білинський й інж. Євген Івашків.

Повний текст того звіту та протокол із тієї зустрічі говорять самі за себе, отже їх копії долучуємо до цього листа.

На більшість із цих публічних оскаржень громада ніколи не одержала будь-яких речевих заперечень, вияснень чи виправдань, а чи не єдиною відповіддю речників, представників і преси Визвольного Фронту була лайка та всілякі оскаржування інакомислячих, включно з „національною зрадою".

Для дальшого вияснення справи д-ра Івана Флиса як парляментариста, треба б авторам листа пригадати, а це вони повинні б знати, що парляментарист не має забирати слова під час нарад, хібащо від нього зажадають вияснення чи рішення питання парляментарної процедури. Тому що до нього не було жадних питань чи звернень у справах парляментарної процедури Конгресу, він не міг забирати слова для вияснення чи рішення якоїсь оспорюваної, чи сумнівної справи.

2. Пп. Ігнат Білинський і інж. Євген Івашків у своєму листі окреслюють Українську Американську Координаційну Раду як „насправді неіснуючу легально організацію, яка не переводила установчич зборів, ні не обирала керівних органів..."

Стверджуємо, що таке окреслення відноситься до теперішнього так званого Українського Конгресового Комітету Америки. Докази:

а) XIII Конгрес своєю підготовою і своїм веденням був НЕЛЕҐАЛЬНИЙ. Обрані на тому беззаконному Конгресі керівні органи УККА — якщо такий вибір був — ніколи не були проголошені, як і ніколи після XIII Конгресу не був проголошений виказ складових організацій, які залишилися в УККА після виходу з XIII Конгресу 26 крайових складових організацій, включно із більшістю основоположників УККА;

б) Теперішні речники теперішнього т. зв. УККА з УВФронту у своїх емоційних відзивах на всі застереження щодо XIII Конгресу відкликаються на „демократичну більшість", пофальшованість якої безсумнівно доказана також статистично (гл. стаття З. Онуфрика: „УККА: гаряча полеміка, холодні факти", „Свобода" ч. 191 з 9-го жовтня 1981 року).

Коли ж мова про Українську Американську Координаційну Раду, вона є черговим кроком – після вповні безуспішних заходів Комітету за Правопорядок в УККА довести до того правопорядку, у резолюційно встановленому завданні „довести до повного оформлення такої нашої репрезентативної громадської централі, яка продовжувала б світлі традиції УККА з-перед XIII Конгресу". До того часу єдиним і справжнім репрезентантом і речником українців Америки та їх організацій в дусі світлих традицій УККА з-перед XIII Конгресу є юридично і фактично — де юре і де факто — Українська Американська Координаційна Рада.

Теперішні представники так званого УККА повинні бути свідомі того, що УККА був заснований 24-го травня 1940 року, але правно він був інкорпорований щойно 30-го березня 1944 року.

Все таки між цими двома датами УККА виконував свою працю, як належало, тому що він вважав себе дефакто корпорацією. Після його інкорпорації УККА став корпорацією де-юре і тоді продовжував свою працю для української американської спільноти - громади до часу, коли його перебрав Визвольний Фронт у жовтні 1980 року.

Українська Американська Координаційна Рада робить всі старання для правного її оформлення і напевно сповнить всі вимоги СКВУ перед її прийняттям в члени СКВУ.

Ми просимо Світлу Президію Секретаріяту СКВУ не зважати на всякі спроби заперечити Українській Американській Координаційній Раді право репрезентувати українську американську громаду та признати УАКР центральною установою, гідною репрезентувати українську американську громаду.

З глибокою пошаною
до Вас
За Екзекутиву Української Американської Координаційної Ради

Іван О. Флис
голова

Ольга Кузьмович
секретар

Роман Данилюк
фінансовий референт

Евген Стахів
член Президії

Уже в квітні 1983 року пороблено заходи для законної організації наступника Комітету за Правопорядок в УККА під назвою Української Американської Координаційної Ради. Тому що всі демократично наставлені організації вийшли з XIII Конгресу, а залишилася тільки штучно створена „більшість", група Визвольного Фронту, ми маємо законні претенсії, що Рада є перееминком усіх властивостей, культурний і громадських, „колишнього УККА". Сьогоднішній УККА є тільки тінню того, що був колись.

Коли ж УККА закинув нам, що ми навіть не є законно заінкорпоровані, ми швидко полагодили цю справу в стейті Делавер. Інкорпорація в стейті Ню Йорк забирає 8 до 9 місяців часу і — як нас поінформовано не була б завершена до 1-го грудня 1983 року, дати IУ Світового Конгресу Вільних Українців.

Цей IУ Світовий Конгрес Вільних Українців має відбутися в Торонто, Канада, в днях від 30-го листопада до 4-го грудня 1983 року. Очевидно, що немає і не може бути певности, як цей Конгрес закінчиться, якщо мова про Координаційну Раду. Але ми маємо всю надію, що цей Конгрес успішно розв'яже це питання, визнавши Українську Американську Координаційну Раду за центральну репрезентацію української американської громади, ми сподіємося, що жінки і чоловіки, які матимуть за завдання розглянути і вирішити прийняття Ради за центральну репрезентацію української американської громади, здаватимуть собі справу з того, що в наших громадських відносинах відбуваються зміни та що зміна УККА на Раду є тільки результатом і наслідком невластивої громадської поведінки політичної партії, яка намагалася присвоїти собі на виключну власність всі властивості „колишнього УККА", в нічому не відступаючи і не змінюючи диктаторських метод, якими вона користується протягом останніх 40 років.

(У черговому числі: „Примирливі зусилля інших", „Посередництво КУК" та „Заключення").

ЗВЕРНЕННЯ

Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків в Ізраїлі в справі передплати на його квартальник-бюлетень „Діялоги-Диалоги"

Товариство Єврейсько-Українських Зв'язків в Ізраїлі оголошує передплату на бюлетень (з наступною метою — виростити до маштабів журналу).

Бюлетень виходитиме чотири рази на рік гебрейською, українською, англійською та російською мовами.

Бюлетень має бути громадсько-політичним і літературно-художнім часописом з широким розглядом тем та питань, що мають стосунок до єврейського та українського народів, і до національних проблем Російської імперії та СССР. У ньому буде приділене увагу як чисто теоретичним та філософським концепціям, так і публіцистичним та інформаційним матеріялам, розрахованим на найширшого читача. Бюлетень матиме на меті сприяти дальшому поширенню зв'язків між єврейським та українським народами, сприяти їхньому порозумінню, а також сприяти ширенню знань щодо традиційної національної політики Російської імперії. Бюлетень має намір віддзеркалювати також діяльність Товариства Єврейсько-Українських зв'язків, всілякі контакти між євреями та українцями і між організаціями цих народів.

Товариство Єврейсько-Українських Зв'язків в Ізраїлі звертається до всіх осіб та організацій, які бажають придбати бюлетень, із закликом не гаяти часу і передплатити його (зазначити якою мовою). Передплата на рік (4 числа) становитиме 20 долярів (з пересилкою). З метою підтримати бюлетень — 25 долярів. Чеки надсилати на адресу: Yakov Suslensky, Ramot 3/28, Jerusalem, Izrael.

МАРТА КОЛЛІНС, недавно обрана на губернатора стейту Кентакі, зробила політичну кар'єру, як то кажуть, через одну ніч, перекинувшись з льокальної стейтової політичної арени на всекрайову. Демократичні чинники вважають її можливою кандидаткою на віцепрезидента країни.

ПРОЗАХІДНІ ПОВСТАНЦІ в Анголі повідомили у вівторок, 15-го листопада, що в рейдах на урядові становища у східній частині країни вони захопили 5 британських і 12 португальських громадян. Речник повстанців заявив, що чужинці були захоплені в Козомбо, Кавунгу і на мості через ріку Замбезі. Всі вони, мабуть, були технічними робітниками.

ДИПЛОМАТИ І ЗАКОРДОННІ політичні експерти повідомляють зі столиці Нікараґуа, Манаґуа, що сандіністський уряд втрачає поступово політичну підтримку країн Західньої Европи з огляду на його тісні зв'язки з Кубою і Совєтським Союзом, а також у зв'язку з поставою до внутрішніх критиків і опозиціонерів. „Ми сприйняли з ентузіязмом революцію сандіністів тому, що ми сподівалися, що вона дійсно буде притримуватися політики неприєднання", — сказав один европейський дипломат. „Але тепер ясно, що політичні проєкти сандіністів мають на меті радикалізувати режим і з кожним днем скочуються все більше в сторону комуністичного бльоку. Европейці тільки тепер починають розуміти це", — додав дипломат.

Втеча від буденщини

Це природно, що після якогось особистого нещастя людина старається себе потішити, змінити думки, а навіть, бодай на якийсь час, відійти від усього, що нагадує прикрі переживання. Тому після смерти мого мужа я вирішила вибратися у довгу прогулянку, щоб у гурті людей під новими враженнями заспокоїтися бодай частинно, приглушити біль. Виїхала, отже, на посвячення нашої чудової церковці в Люрді, щоб там у стіп Богоматері скласти своє горе, набрати духових сил, просити про терпеливість і витривалість на дальше життя.

Всі ми, прогулянковці, відвідали чудотворне місце, брали участь у відправах, процесіях, разом з прочанами з усього світу, з тисячами хворих, що прийшли сюди шукати потіхи.

Там, у Люрді, біля ґроти, була наша відправа, яку очолював Владика-коадьютор Любачівський в асисті багатьох священиків, з участю мас народу, своїх і чужинців. На площі біля ґроти, під спеціяльно зладженим шатром, яке поміщує 10,000 людей, відбувся концерт у честь нашого Патріярха Йосифа І. Програму виконували приїжджі з різних наших поселень.

Спільна поїздка завела мене відтак до чудової Швайцарії, Австрії, Німеччини, і в кінці до холодної Швеції. Повернулася я справді якась сильніша й підкріплена.

Ця перша прогулянка заохотила мене до дальших. Оце цього року вибрала я туру в Грецію, Юґославію, Австрію й Німеччину.

У гарячий день 2-го серпня зустрілася наша група — 13 осіб, в Ню Йорку на летовищі Джан Ф. Кеннеді біля будинку німецької повітряної лінії „Люфтганза". Після полагодження всяких формальностей, залізний птах підніс нас понад хмари в піднебесні простори. Змінивши літак у Франкфурті, перелетіли ми понад Альпи й приземлилися у Греції на летовищі в Атенах. Там були ми шість днів. Місто стародавнє, але бруд довкруги сучасний. Заїхали ми до готелю „Королівська палата", що й справді так ззовні виглядає. Широкі мармурові сходи, багато скла, все блищить, мов діяманти, а зайшли до кімнати — брудно так, що гидко було в капцях стати на хідничок; лазнички стародавні й теж брудні. На наше щастя, після двох днів перенесли нас до Голідей Інн.

В Атенах видряпувалися ми на Акрополіс, на мури святині Зевса, побували в музеях. Маса стародавніх мармурових будівель ще в ужитку, прикрашених чудовими статуями і з квітниками на фронті. Були в Дельфі і в Калаямбака. Там прямо не хотілося вірити — на трьох стрімких скалах, названих Комета, немов гнізда ластівок, стоять чотири манастирі, а було їх двадцять. Страшно було туди їхати, дехто втікав у задню частину автобусу і закривав очі. А до самого манастиря треба було перейти місток, що гойдався під кожним кроком, а потім ще йти 150 сходів вгору.

З Атен поїхали ми до Беоґраду, були на могилі Тіта, оглянули його музей, старий замок, кілька церков.

Бути в Юґославії й не поїхати до наших людей? Отже, на черзі Новий Сад. Священик показав нам свою церкву, дуже гарну, улаштовану так, як це було вдома. Сам він якраз золотив виноград на іконостасі, тож ми, хотячи допомогти йому, склали датки, я від себе на цю добру ціль 100 дол., крім замовлених Служб Божих. Цей священик возив нас до кількох місцевостей і показував нам наші церкви, досить, до речі, одна до одної подібні. Помітно те, що перед кожною церквою поставлений великий хрест з написом „Тисячоліття хрищення України 988-1988 рр." і з дальшим відповідним текстом.

У Руському Керестурі священик гостив нас дуже смачним хлібом, полумисками мішанини й традиційною сливовицею. Від нього пішли до наших монахинь, а вони приготовили печиво з овочами й каву. Священик не хотів нас відпустити. Він самітній, але має жонатого сотрудника. Вони співали нам різні наші пісні, а відтак закарпатські.

В цьому селі мова в урядах закарпатська. Ті поселенці є в Юґославії від 200-300 літ, а тому, що були дуже працьовиті, мали різні полегші. Провінція ця називається Войводіна, відмінна від Сербії, де є більше мадярів, румунів.

В дорозі до Руського Керестуру переїздили ми через Врбас. Там є в полі каплична, до якої відбуваються прощі на зразок зарваницьких. Всюди, де ми вступали, приймали нас бодай вином, чи содою, але ми відмовлялися; наш час був обмежений. На обіди-вечері вступали до ресторанів, де подавали нам елеґантно й смачно. Нам кортіло покуштувати кожної страви, бо деякі були відмінні від наших.

В Сараєві багато турків і їх мечетів, та вірменів. Тут майже в кожній крамниці чоловіки виробляють різніпрерізні речі з міді й ще якогось металю, схожого на срібло. В Бані Люці оглядали майдан, де відбуваються Олімпійські Ігрища, а наступного дня у неділю були на нашій Службі Божій. Як почала „ціла церква" співати, як це було колись вдома, ми всі заплакали. В часі війни тут церковцю збомблено, й тому в парохіяльному домі з двох кімнат зроблено каплицю. Після Служби Божої мали ми зустріч з місцевими людьми, а відтак зі священиком. Я говорила з однією старенькою жінкою, вона оповідала, що її рід походить з Коропця біля Бучача. Дочка її лікар, а син інженер.

Священик дуже ввічливий сам працює годинникарем у залишеній по батькові робітні, а вечори й неділю присвячує парохіянам. Тут лікар що працює в лікарні, є свояком наших краян. Жінка цього лікаря, його сестра й жінка священика кермують тут усім культурним життям. Сестра лікаря похвалилася, що на олімпіяді будуть цим разом виступати наші хлопці. Ми запитали її, чи вони будуть мати якісь особливі відзнаки, щоб можна було їх відрізнити від інших. Вона відповіла, що покищо вдоволені, що туди дісталися, а в майбутньому будуть старися про признання їх, як окремої групи.

І тут не обійшлося без гостини. Люди жалували, що не можемо задержатися до п'ятниці, 19-го серпня, Дня празника — Спаса у сусідній місцевості, де буде Владика, багато священиків, і народ з'їдеться з усіх-усюдів. В четвер вечором, напередодні празника, священик заповів Молебень і загальну сповідь. Зовсім так, як колись вдома. Тяжко повірити, що ці люди на протязі двох-трьох століть зберегли свої звичаї, свої традиції й досі. Священик збирає гроші на будову церкви, тож знову я витягнула з кишені сотку. Він сказав, що за 25,000 американських долярів вони церкву вибудують. Ми обіцяли допомогти.

Поїхали до Загребу, резиденції владики Славомира. Сам Загреб дуже мені сподобався. Велике европейське місто, частина його зі старинними церквами. Там і торговельна площа, де все можна дістати, починаючи від ярини-овочів, печеного м'яса, до різних вишиваних блюзок, серветок. На американські гроші все дешевше.

Склали ми візиту єпископові Славомирові. Приготовані ми були на кілька хвилин, але Владика нас затримав, сестри-монахині приймали нас чаєм з доморослих зіл і тісточками. Владика дуже симпатичний.

Наступного дня Владика відправив Службу Божу за мого покійного брата, бо якраз припадала перша річниця його смерти. Церковця Кирила й Методія з XIII століття. Оглядали ми стародавні пам'ятки з XII-XIII ст., плащаниця зі срібла й золота та інше. Владика показував нам кімнати студентів-питомців, оповідав, що живуть вони в злиднях; держава їм не допомагає, вони самі мусять себе утримувати, а прибутків нема. Всі ми давали на Служби Божі в різних наміреннях, а я склала свій даток на виховання молоді.

Звідси ще на один день вступили в Крижевці. Там відвідали ми ресторан, що знаходиться високо на горі. Тут при вході привітали нас сливовицею, а на закуску кожний ломив собі кусок дуже смачної паляниці. Потім подали нам обід.

По дорозі до Мюнхену ми вступили до Зальцбурґу, де затрималися тільки один день; дуже гарне стародавнє місто зі старими пам'ятками-будівлями. Зате все страшенно дороге. Запитала я про ціну блюзочки, що мені подобалася — понад 100 дол.

В Мюнхені ми лише переночували й вибралися до Кеніґсдорфу, де в лісі, віддаленому на п'ять кілометрів, був пластовий табір і там відбувалася Ювілейна Пластова Зустріч, про яку вже були широкі звідомлення у „Свободі". В п'ятницю і суботу по два рази хтось із пластунів возив нас на покази пластових вмілостей. Кеніґсдорф — маленьке містечко-сільце, хати, на зразок тирольських, потопають у квітах. Квіти на вікнах, квіти на бальконах, перед вікнами. Чудово.

Їжа була завжди на повітрі, при звуках оркестри. Німці пояснювали, що сюди при кінці тижня приїжджають люди з Мюнхену на відпочинок. В неділю приїхало п'ять автобусів, забрали пластунів і нас до Мюнхену до церкви на архиєрейську Службу Божу, яку відправляв єпископ зі сімома священиками. Між ними був о. Когут, якого ми пригадували собі з перебування у Люрді, й який на закінчення пластового свята одержав пластове відзначення.

Під час Літургії дуже гарно співав хор під батутою о. Гарабача. Пізніше одна з пань взяла нас на залю й гостила привезеним зі собою обідом. Харчі, що залишилися, вона з гумором роздавала припадковим людям наліво й направо. Відтак ще фільм про літні й зимові пластові табори, вкінці прощання й відїзд.

Прогулянкою всі ми були дуже задоволені, а найбільше тим, що відвідали наших поселенців, наші церкви. Розмовляли ми щиро, ділилися думками. Одного зі священиків в Юґославії ми запитали: „Це ваша батьківщина?", а він відповів, показуючи на схід: „Там вона й така, яку я собі в своєму серці виплекав". Оповідав, що обставини нелегкі.

Єпископ Славомир розповів, як тяжко пробивався на студіях, не доїдав. В Юґославії держава має під контролею землю, невільно мати більше, як десять гектарів. Сестри-монахині в Крижевцях мали трошки більше, то їм їх відібрали. Владика Лостен радив єпископові Славомирові перенестися до Крижевців, бо там просторіше. Найважливіше, що всі плекають свої традиції, тримаються церкви. В Бані Люці хочуть до 1,000-ліття хрищення України побудувати церкву й на її посвячення запрошують усіх людей доброї волі.

Ще треба підкреслити, що успіх прогулянки завдячуємо аґенції Ковбаснюк, бо Антін і Віра Шумейки стараються всіх задовільнити, навіть, якщо їм це не зовсім корисно фінансово виходить. А від себе хочу додати: може, декому дивно, що оповідаю про те, скільки й які грошеві датки я склала на допомогу нашим поселенцям, алеж це нічого незвичайного, бо всякі є проголошувані в наших часописах. Я радше хотіла б звернути увагу, що ці наші гарні люди заслуговують на допомогу й потребують її, і якщо хтось може собі в дечому відмовити, а їм допомогти, то зробить гарне християнське діло. Я давала, бо бачила, що поміч там прямо необхідна!

М. К.

Посвятили новозбудований парафіяльний дім

Новозбудоване приходство, яке в неділю 16-го жовтня, під час 25-літнього ювілею поблагословив Владика Василь Лостен

Шумить вітрами заквітчана в золотий діядем погідна осінь. Шістнадцятий день жовтня, неділя, виїмковий день у парафії української католицької церкви Богоявлення в Рочестері, Н. Й. Це з волі Всемогучого Бога невтомний дзвонар вічности — час — віддзвонює чвертьсторіччя її існування. Замаяний двома прапорами великий напис „Вітай Владико" видніє вже здалеку. До новозбудованого парафіяльного дому під'їжджають автомашини. Це гості — священики деканату прибувають на спільну Архиєрейську Службу Божу. Владика Василь Лостен, Єпископ Стемфордської єпархії, прибув раніше і замешкав у новозбудованому парафіяльному домі.

Перед будинком громадяться цікаві парафіяни. Прибули молодечі організації, СУМА і Пласт, несуть хоругви молоденькі дівчата, прибрані у вишивані блюзочки. З усіх сторін сходяться свої і чужі люди.

Година 11.15 — відкриваються великі двері парафіяльного дому, появляється висока постать Владики Василя у почоті духовенства, линe пісня „О, спомагай нас, Діво Маріє...", а шкільні малі діти, Маруся Бучик і Марко Чолач, вручають Владиці квіти. Похід рушає в напрямі церкви. Муж довір'я парафії Михайло Лесів, член Ювілейного комітету інж. Василь Шарванський, голова Сестрицтва св. Ольги Анна Ліщинська вітають хлібом і сілля Владику, адміністратор парафії Богоявлення о. Василь Бучик з відповідним словом-привітом вручає Владиці Лостенові ключ від церкви. Вдаряють дзвони з церковної бані, грімке „Буде Ім'я Господнє" інтонує маєстатично церковний мішаний хор, що ним керує вже довгі роки невтомний диригент інж. Ярослав Матковський.

Біжать домки... Спішаться допитливо і пригадують нам такі величні, повні релігійного чару і краси, колись подібні святкування у рідному краю.

Починається Торжественна Архиєрейська Служба Божа, до якої станули наступні отці: Владика Василь, прелат Василь Середович, архимандрит д-р Віктор Поспішил, парох церкви св. Йосафата, отець Іван Мак, парох Лянкастеру, диякон д-р Мирон Ткач, отець Едвард Юнг. Відправивши у себе в УАПЦеркві св. Покрови Службу Божу, прибув також вже під кінець митрат о. Федір Коваленко. Могутньо співає до Служби Божої церковний хор. Глибоку змістом проповідь виголошує прелат, о. декан Василь Середович. Несеться скорбна молитва за наш поневолений народ до Всемогучого Бога. Снуються довгі ряди вірних до Причастя, а відтак до мирування. Кількакратне многоліття — Папі, Патріярхові Йосифові, Митрополитові, єпископові Василеві, адміністраторові о. Бучикові і вірним парафії Богоявлення, сколихує церквою.

Після закінчення Служби Божої Владика Василь з почотом духовенства посвятив новозбудований парафіяльний дім і вмурував пропам'ятну грамоту.

В годині 4-ій по полудні в ресторані „Аріна" понад 400 осіб засіли до ювілейної трапези, якою керував голова ювілейного комітету Іван Лико, а англомовним тостмайстром був мґр Євген Лилак. Головний стіл репрезентував Владика Василь зі своїм духовним почотом, який відправив Торжественну Службу Божу, також ще преподобні Сестри Евелина і Теодора, настоятель УАП Церкви митрат Федір Коваленко з паніматкою, їмость Марія Бучик.

Прибули також американські гості в особах Люш Ієна Моріна, повітового старости, представниці стейтової асамблеї Пені Кук й інші. 32 організації та товариства вислали своїх представників на чолі з УККА.

Наспіли письмові привіти від Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого з Риму, Митрополита Стефана Сулика з Філядельфії, Єпископа Василя Лостена зі Стемфорду, Апостольського Екзарха Михаїла Гринчишина, ЧНІ, з Парижу, Протоігумена о. Павла Малюги, ЧНІ, з Вінніпеґу. Також переслали і місцеві організації і товариства: Окружна Рада СУА, Відділ ОЖ ОЧСУ, два відділи СУА, 46-ий і 47-ий, та Пласт.

Слово на бенкеті виголосив Владика Лостен. Він висловив признання для парафіян. Згадав основоположника парафії Богоявлення, ревного душпастиря, покійного о. Степана Городецького і працьовитого о. Василя Осташа, який також упокоївся в Бозі минулого року. Владика закликав дбати про красу нашого обряду, пригадав слова св. Апостола Павла про те, щоб жити в згоді й любові. Згадав про Святий Рік та тайну Св. Сповіди, побажав парафіянам щасливого життя.

Співом-молитвою „Отче наш", напів Києво-Печерської Лаври, церковний хор зробив помітне враження на присутніх, починаючи ювілейний бенкет.

Про історію заснування парафії Богоявлення говорив вичерпно її муж довір'я інж. Ярослав Матковський.

Виступи нашої молоді, пластунів під керівництвом Ніни Денисенко і сумівців під керівництвом мґр Оленки Лилик прикрасили цей ювілейний вечір.

Відповідне до цього вечора-ювілею слово виголосив адміністратор парафії Богоявлення о. Василь Бучик, а відтак, дякуючи присутнім за участь, попросив отця митрата Коваленка до кінцевої молитви.

Голова ювілейного комітету Іван Лико попросив заспівати нашому духовенству і парафіянам „Многоліття" та закінчити бенкет співом „Боже Великий..."

Борис Губка

Ще про високошкільні курси українознавства

Нав'язуємо до щойноминулих величних і незабутніх святкувань 110-річчя Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку, далеко поза межами батьківщини.

В кількох доповідях поставлено наголос на вивчення рідної мови в наших еміґрантських умовинах і публікування видань НТШ з метою зберігати найдорожчий скарб рідної культури-мови.

Високошкільні курси українознавства під фірмою НТШ і Українського Вільного Університету вже розпочато. Лекції відбуваються покищо в п'ятниці. Звертаємо увагу на характер цих курсів, що різняться від середньошкільних при різних наших установах. На наших курсах поглиблюємо знання рідної мови, літератури, історії, журналістики. При тому влаштовуємо радше семінарійні дискусії зі студентами, ніж виклади. Виклади приходять у міру потреби, конечности. Це розмови про різні проблеми згаданих дисциплін, що їх висувають студенти. Покладено вагу на сучасну мову, покликуючись на її історію, якщо студенти вимагатимуть цього. Приділюємо теж увагу літературі й методі студіювання її, вибраним питанням з історії і журналістики. Учасники курсів дістають підготову до студій в УВУ або й тутешніх високих шкіл. Вони теж стають переємниками культурної праці старшого покоління, яку доведеться їм невдовзі перейняти. Зазначаємо, що дні в тижні й години визначимо за домовленням зі студентами.

Просимо ще раз кандидатів наших курсів прийти в п'ятницю, 18-го листопада, в 5-7 год. по полудні до будинку НТШ, 63 Четверта авеню в Ню Йорку, на зустріч і домовлення з викладачами: проф. В. Левом, проф. Л. Кисілевською-Ткач і проф Є. Федоренком.

Управа курсів

Біля 200 студентів пікетували совєтську місію до ОН

Ню Йорк (в.л.). — Нюйорський щоденник „Дейлі Нюз" і телестанція канал ч. 11 та речники молодечих і студентських організацій інформують, що в понеділок, 7-го листопада, тут під совєтською місією до Об'єднаних Націй на 67-ій вулиці і Лексінґтон авеню, відбулась протестна маніфестація-пікетування, ціллю якої було запротестувати проти колоніяльного стану України й інших поневолених Москвою народів та, через поширення відповідної літератури та летючок розкрити справжнє обличчя комуно-московської імперії, лідери якої 50 років тому наказали виморити голодом понад 7 мільйонів українських селян в 1932-33 роках.

Студенти пояснювали прохожим американським співгромадянам, що тоді, коли в приміщеннях совєтської місії збираються совєтські „дипломати" і ними запрошені гості для відзначення 66-ої річниці так званої жовтневої революції, американські громадяни українського роду, зокрема народжена вже поза Україною молодь, хочуть пригадати вільному світові, про страшний злочин Великого голоду в Україні.

Пікетування зорганізували спільно молодечі організації Пласт, СУМА, студенти Академії св. Юра і ТУСМ під патронатом Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій. Формально програму пікетування відкрив коротким вступним словом по англійськи інж. Михайло Шпонтак, голова КОУАО, а цілістю програми проводив Богдан Гаргай. З коротким але переконуючим словом, зверненим в першу чергу до американських співгромадян, виступила Роксоляна Стойко-Лозинська, яка кілька разів підкреслила, що молоде покоління ніколи не забуде злочинів Москви супроти українського народу, не зважаючи на їх давність. Інші учасники, перериваючи промову Р. Лозинської, скандували: „І буде помста!" Від Американських Приятелів АБН виступали Пітер Войтинус, президент, і Чарлз Андріанскі (мадяр), генеральний секретар.

Після кожного виступу молодь скандувала: „Звільніть Україну!", „Смерть Андропову", „Поборюйте тиранію", „Звільніть Юрія Шухевича", „Пімста за 7 мільйонів жертв Голодомору" та інші.

Інтерв'ю для преси і телевізійних станцій давали ред. Ігор Длябога і Р. Лозинська. Частини з пікетування подала ще цього самого вечора телестанція канал ч. 11, а на другий день короткі, прихильні нотатки помістили місцеві газети.

На закінчення молоді учасники, спаливши совєтський червоний прапор і обкидавши гнилими яйцями лімузини совєтських „дипломатів", відспівали „Не пора" і український національний гимн.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ЛИСТОПАДА 1983 р.

Кліфтон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., о год. від 12-2 по пол. в залі церкви Св. Марії у Кліфтоні. Проситься чл. прибути на збори та вирівняти залеглі вкладки. — За Управу Ів. Бурний.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо чл. взяти участь. Також просимо приєднувати нових членів до УНС. — В. Марущак, рекр. секр.